

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
84/15. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2015. július 16.

A C-83/14. sz. ügyben hozott ítélet
CHEZ Razpredelenie Bulgaria AD kontra Komisia za zashtita ot
diskriminatsia

A villamosenergiafogyasztás-mérőknek hozzáférhetetlen magasságban való elhelyezése valamely, romák által sűrűn lakott városrészben jellegénél fogva etnikai származáson alapuló hátrányos megkülönböztetésnek minősül, ha ugyanezen fogyasztásmérőket más városrészekben normális magasságban helyezik el

Még ha megállapításra is kerül, hogy e városrészben a fogyasztásmérőkkel visszaéltek, az ilyen gyakorlat aránytalanak tűnik a villamosenergia-hálózat biztonságának biztosítására és a villamosenergia-fogyasztás megfelelő nyomon követésére irányuló kettős célkitűzéshez képest

Az egyik egyenlő bánásmódról szóló uniós irányelv¹ tilt minden, faji vagy etnikai származáson alapuló hátrányos megkülönböztetést, különösen az árukhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés, valamint az áruk szállítása és a szolgáltatások nyújtása vonatkozásában.

A. Nikolova Dupnitsa város (Bulgária) „Gizdova mahala” városrészében található élelmiszerüzletet működtet. E városrészben alapvetően roma származású személyek laknak.

1999-ben és 2000-ben a CHEZ RB, amely egy villamosenergia-szolgáltató vállalkozás, e városrész valamennyi előfizetőjének villamosenergiafogyasztás-mérőjét a levegőben futó áramvezeték-hálózat betonvillanyoszlopain, hat és hét méter közti magasságban helyezte el. A többi városrészben (ahol nem él ilyen sok roma származású személy) a CHEZ RB által felszerelt fogyasztásmérőket 1,70 méteres magasságban helyezték el, a legtöbbször közvetlenül a fogyasztóknál vagy a külső falon, illetve a kerítésen. A CHEZ RB szerint ezen eltérő bánásmódot igazolja a villamosenergiafogyasztás-mérők megnövekedett számú manipulációja, illetve megkárosítása, valamint az, hogy az érintett városrész hálózatában nagyszámban fordul elő jogtalan áramvételezés.

2008 decemberében A. Nikolova panaszt nyújtott be a Komisia za zashtita ot diskriminatsiahoz (hátrányos megkülönböztetéssel szembeni védelemért felelős bizottság, a továbbiakban: KZD), amelyben azt állította, hogy a fogyasztásmérők hozzáférhetetlen helyen való elhelyezése azzal a ténnyel magyarázható, hogy a szóban forgó városrész lakosainak túlnyomó része roma származású. Jóllehet ő maga nem roma származású, A. Nikolova úgy vélte, hogy a CHEZ RB vitatott gyakorlata miatt ő is hátrányos megkülönböztetést szenved el.

A KZD megállapította, hogy A. Nikolova valóban hátrányos megkülönböztetést szenvedett el a CHEZ RB olyan ügyfeleivel szemben, akiknek a fogyasztásmérőit hozzáférhető helyeken helyezték el. A CHEZ RB ekkor jogorvoslat iránti kérelmet terjesztett elő e határozattal szemben az Administrativen sad Sofia-gradnál (szófia-i közigazgatási bíróság, Bulgária). Ez utóbbi azt kérdezi a Bíróságtól, hogy a vitatott gyakorlat etnikai származáson alapuló, tiltott hátrányos megkülönböztetésnek minősül-e.

Mai napon hozott ítéletében a Bíróság először is megjegyzi, hogy **az egyenlő bánásmód elve nemcsak azon személyekre alkalmazandó, akik bizonyos etnikai származással rendelkeznek, hanem azon személyekre is, akik jóllehet maguk nem tartoznak az érintett**

¹ A személyek közötti, faji vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló, 2000. június 29-i 2000/43/EK tanácsi irányelv (HL L 180, 22. o.; magyar nyelvű különkiadás 20. fejezet, 1. kötet, 23. o.).

etnikumhoz, valamely hátrányosan megkülönböztető jellegű intézkedés miatt az előbbiekkal együtt mégis kevésbé kedvező bánásmódban részesülnek, illetve különös hátrányt szenvednek el.

Másodszor a Bíróság hangsúlyozza, hogy az, hogy a szóban forgó városrészben élnek nem roma származású lakosok is, önmagában nem zárja ki, hogy a vitatott gyakorlatot az e városrész lakói többségére jellemző etnikai származás (azaz a roma etnikai származás) okán vezették be. Mindazonáltal a bolgár bíróságnak feladata lesz **e gyakorlat összes körülményének figyelembevétele annak meghatározása érdekében, hogy e gyakorlatot ténylegesen ilyen etnikai jellegű okból vezették-e be, és ekképpen az irányelv szerinti közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül-e.**

Az e tekintetben figyelembe vehető valószínűsítő körülmények között szerepel többek között az a tény, hogy csupán azokban a városrészekben vezették be a vitatott gyakorlatot, amelyekben többségében roma származású bolgár állampolgárok laknak. Hasonlóképpen annak a ténynek, hogy a CHEZ RB a KZD előtt azt állította, hogy a fogyasztásmérők megkárosításai és a jogtalan áramvételezések alapvetően roma származású állampolgárok cselekedetei, arra utaló jellege lehet, hogy a vitatott gyakorlat etnikai alapú sztereotípiákon vagy előítéleteken nyugszik.

A bolgár bíróságnak figyelembe kell vennie a vitatott gyakorlat kötelező, általános és tartós jellegét is. E gyakorlat ugyanis különbségtétel nélkül érinti a városrész valamennyi lakóját, függetlenül attól a kérdéstől, hogy visszaéltek-e ez utóbbiak egyéni fogyasztásmérőivel, és hogy adott esetben ki követte el e visszaéléseket. Ekképpen a szóban forgó gyakorlat arra engedhet következtetni, hogy e városrész lakosságát egészében véve jogellenes cselekedetek potenciális elkövetőjének tekintik. Ebben az összefüggésben a Bíróság kifejti, hogy a szóban forgó gyakorlat az érintett lakosokkal szembeni **kedvezőtlen bánásmódnak** minősül, mind sértő és stigmatizáló jellege miatt, mind amiatt, hogy az érintetteknek rendkívüli módon nehéz, sőt lehetetlen megtekinteni a villamosenergiafogyasztás-mérőjüket a fogyasztásuk ellenőrzése érdekében.

Harmadszor, abban az esetben, ha a bolgár bíróság nem állapítja meg, hogy a vitatott gyakorlat etnikai származáson alapuló, közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül, a Bíróság megjegyzi, hogy **e gyakorlat elvileg közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősülhet.** Ugyanis e gyakorlat – feltéve, hogy azt kizárólag az érintett városrészekben elkövetett visszaélésekre adott válaszként vezették be – látszólag semleges feltételeken alapulna, miközben lényegesen nagyobb arányban érint roma származású személyeket. Ekképpen **e gyakorlat különös hátrányt okozna e személyeknek más személyekhez képest, akik nem rendelkeznek ilyen etnikai származással.**

E tekintetben a Bíróság hangsúlyozza, hogy a villamosenergia-hálózat biztonságának védelme és a villamosenergia-fogyasztás megfelelő nyomon követése jogszerű céloknak minősülnek, amelyek fő szabály szerint igazolhatják az ilyen eltérő bánásmódot. Mindazonáltal a CHEZ RB-nek továbbá azt is be kell tudnia bizonyítani, hogy az érintett városrész villamosenergiafogyasztás-mérőin ténylegesen visszaéléseket követtek el, és hogy ennek veszélye jelenleg is fennáll. Noha a elismeri, hogy a vitatott gyakorlat megfelelő eszköze e célok elérésének, a Bíróság kifejti, hogy a bolgár bíróságnak meg kell majd vizsgálnia, hogy nem léteznek-e más megfelelő és enyhébb intézkedések a felmerült problémák megoldására.

Még ha nem is létezik semmilyen más intézkedés, amely az említett célok elérése érdekében ugyanannyira hatékony lenne, mint a vitatott gyakorlat, a Bíróság megjegyzi, hogy ez utóbbi a kizárt célokhoz és az érintett városrész lakosságának jogos érdekeihez képest aránytalanul tűnik. A bolgár bíróságnak kell majd ellenőriznie, hogy ténylegesen ez-e a helyzet, figyelembe véve többek között a szóban forgó gyakorlat sértő és stigmatizáló jellegét és azt a tényt, hogy e gyakorlat különbségtétel nélkül és nagyon régóta megfosztja egy teljes városrész lakosságát attól, hogy rendszeresen ellenőrizhesse a villamosenergia-fogyasztását.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság

előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106